

Bölüm 4

DOLAŞIM BOZUKLUKLARI

Bilge BAL ÖZKAPTAN¹

GİRİŞ

Kalp, kan damarları ve kandan oluşan dolaşım sistemi; organizmada yer alan tüm hücrelerin metabolik aktivitesi için ihtiyaç duyduğu oksijeni ve besin maddelerini hücrelere taşır; metabolik süreçler sonucunda açığa çıkan karbondioksit ve diğer atık ürünleri toplayarak vücuttan uzaklaştırılması için ilgili organlara iletir. Dolaşım sisteminin ana işlevlerinden biri, maddelerin vücut içinde taşınmasıdır. Taşıma, vücut hücrelerini çevreleyen maddelerin konsantrasyonlarının uygun ve oldukça sabit seviyelerde tutulmasını sağlayarak homeostazisin korunmasına yardımcı olur. Hücreler tarafından tüketilen malzemeler hemen yenilenir ve hücrelerde oluşan atık ürünler konsantrasyonları çok yükselmeden kan dolaşımı yoluyla hücrelerden uzaklaştırılır. Ayrıca dolaşım sistemi hücrelerin ihtiyaç duyduğu maddeleri vücuda giriş noktalarından bunlara ihtiyaç duyan organlara taşır. Örneğin, akciğerlerden gelen oksijen ve sindirim sisteminden gelen besinler kaslara iletilir. Ayrıca bazı hücreler diğer organlardaki hücrelerin ihtiyaç duyduğu maddeleri (örneğin hormonları) üretir ve dolaşım sistemi de bunların ilgili organlara dağıtımını sağlar. Dolaşım sistemi, organların fonksiyonlarına göre hücrelerin gereksinim duyduğu miktardaki besin ve oksijeni sağlamak için vücudun her bölümündeki kan akış hızını değiştirerek vücudun bu değişikliklere uyum sağlama-sına yardımcı olur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, bilgebal57@hotmail.com

KAYNAKLAR

- Akdemir, N., Birol, L. (2010). İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. 3. Baskı, Sistem Ofset, Ankara.
- Brunner, L.S., Smeltzer, S.C. (2008). Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia.
- Copstead-Kirkhorn, L.E.C., & Banasik, J.L. (2012). Pathophysiology-E-Book. Elsevier Health Sciences.
- Durna, Z. (2012). Kronik Hastalıklar ve Bakım, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.
- Karadakovan, A., Aslan, F.E. (2011). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Geliştirilmiş 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Adana.
- Kumar, V., Abbas, A.K., & Aster, J.C. (2017). Robbins basic pathology e-book. Elsevier Health Sciences.
- McCance, K.L., & Huether, S.E. (2018). Pathophysiology-E-book: the biologic basis for disease in adults and children. Elsevier Health Sciences.
- Mohan, H. (2018). Textbook of pathology. Jaypee Brothers Medical Publishers.
- Ovayolu, N., Ovayolu, Ö. (2017). (Edt). Temel İç Hastalıkları Hemşireliği ve Farklı Boyutlarıyla Kronik Hastalıklar, 2. Baskı, Çukurova Nobel Tıp Kitabevi, Adana.
- Porth, C., & Gaspard, K.J. (2015). Essentials of pathophysiology: concepts of altered health states. Philadelphia: Wolters Kluwer.
- VanMeter, K.C., & Hubert, R.J. (2022). Pathophysiology for the Health Professions E-Book. Elsevier Health Sciences.